نمایش خانگی

سرنوشت موزه موسیقی ایران چه می‌شود؟

ندا سیجانی
خبرنگار

دو هفته از درگذشت علی مرادخانی معاون سابق هنری و رئیس موزه موسیقی ایران می‌گذرد اما هنوز برنامه یا صحبتی در خصوص اداره موزه موسیقی مطرح و رسانه‌ای نشده است، **محمدسریر** آهنگساز و عضو هیأت امنای موزه موسیقی ایران در گفت‌وگو با «ایران» بیان داشت: «طی جلساتی که چند روز گذشته با حضور اعضای شورای عالی خانه موسیقی ایران برگزار شد قرار بر این شد پنجشنبه همین هفته جلسه‌ای با حضور اعضای هیأت امنای موزه درخصوص مدیریت جدید آن برگزار شود البته تصمیم ابتدایی انتخاب یک سرپرست برای موزه است.»

به‌گفته او متولی نخست این موزه شهرداری تهران است. وی در ادامه افزود: «تمام تلاش ما حفظ موزه موسیقی ایران است بنابراین هر فردی که انتخاب می‌شود بایستی ادامه دهنده مسیر و اهداف آقای مرادخانی باشد.»

تاریخ افتتاح موزه به سال ۸۸ بر می‌گردد، موزه‌ای در منطقه یک تهران که می‌توان آن را گنجینه بزرگ هنر ایران زمین عنوان کرد و هدف آن حفظ میراث موسیقی ملی، معرفی آثار و تولیدات گذشتگان است. به‌گفته زنده یاد مرادخانی پیشنهاد ساخت موزه موسیقی سال ۷۳ و پس از ایجاد موزه‌های متعدد هنری ارائه شد، ساختمانی در خیابان تجریش خیابان مقصود بیگ کوچه نمازی؛ که با پی‌ریزی و احداث پایه‌های این بنای ماندگار به همت مسئولان شهرداری و هنرمندان مورد بهره‌برداری قرار گرفت تا

سال ۸۲ که با حضور اهالی فرهنگ و هنر و برخی از مسئولان به‌صورت نمادین افتتاح شد تا این ساختمان به گفته مرادخانی مخروبه موزه موسیقی باقی بماند چرا که موزه نواقصی داشت و نیاز بود بخش‌های مختلف آن تکمیل گردد و برای بازسازی آن به حالت تعطیل درآمد و سرانجام آن روز فراموش نشدنی فرارسید و نخستین موزه موسیقی با حضور برخی از مسئولان شهرداری و بیش از ۵۰۰ نفر از اهالی موسیقی استادان «ابراهیم قنبری‌مهر»، «محمدرضا شجریان»، «حسین دهلوی»، «حسین علیزاده»، «داوود گنجه‌ای»، «محمدرضا درویشی»، «محمد سریر»، «هوشنگ کامکار»، «داریوش پیرنیاکان»، «مصطفی کمال پورتراب»، «علی اکبر شکارچی»، «فرهاد فخرالدینی»، «داریوش طلایی»، «حمیدرضا نوربخش» و بسیاری از هنرمندان برجسته این حوزه موسیقی بازگشایی شد. دراین موزه مجموعه‌هایی از سازهای هنرمندان بزرگی چون قنبری مهر، برادران صفری، محمدرضا شجریان، کلهر، کلکسیون صوتی مرحوم گلشن ابراهیمی و بسیاری دیگر از استادان بزرگ موسیقی نگهداری می‌شود و درکنار آن آرشیو صوتی، کتابخانه، کارگاه ساخت ساز، سالن آمفی تئاتر، سالن تمرین و... نیز تعریف و تعبیه شده است، از آن روز سال‌های بسیاری می‌گذرد و سازهای مختلفی از موسیقی اقوام ایران، موسیقی سنتی و... درکالبدهای شیشه‌ای این موزه قرار گرفته و تاریخ موسیقی ایران را صیانت می‌کند.

خط خبر

■ **نخستین دوره کارگاه پژوهشی-تاریخی «یک قرن هنرهای تجسمی ایران» تابستان جاری در مؤسسه «هنر فردا» برگزار می‌شود. در دوره اول علیرضا سمیع‌آذر، محمود افتخاری، محمدرضا مریدی، علی اصغر میرزایی مهر و حسن موریزی‌نژاد، نگاهی خواهند داشت به تحولات هنر ایران در سده چهاردهم./روابط عمومی**

■ **فیلم «مسیر معکوس» به تهیه کنندگی و کارگردانی ابوالفضل جلیلی و از محصولات بنیاد سینمایی فارابی، موفق به کسب دو جایزه بهترین کارگردانی و بهترین بازیگر نقش اول مرد (پویان شکری) در بخش اصلی رقابتی بیست و چهارمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم شانگهای شد./روابط عمومی**

■ **علیرضا خمسه با انتشار ویدیویی از خود در اتاق گریم، خبر از ایفای شخصیتی متفاوت داد و در عین حال از ارائه توضیحات بیشتر در این زمینه خودداری کرد./ایسنا**

■ **نسخه تقلبی مشهور از تابلو نقاشی «مونالیزا»، در یک حراجی چندین برابر ارزش تخمینی به فروش رسید. به فروش رسیدن این نقاشی با چنین قیمتی محبوبیت روزافزون «مونالیزا» حتی با گذشت چندین قرن را نشان می‌دهد./ایسنا**

امام رضا(ع) و درفش ایرانیان

ادامه از صفحه اول

حتی مغولان با آن همه خونخواری و میل به ویرانگری چنین نکردند. تیموریان جهانگشا نیز خاطر این حرم را پاس داشتند و بر آن افزودند. در حملات ازبک‌ها نیز حریم حرم حفظ شد. باری امام رضا از روز نخست که پا به ایران نهاد تا امروز ملجأ و پناهگاه مردم بوده و برکات آن جریان داشته است و هر گروه و سلسله‌ای که بر سر کار آمده این را می‌دانسته و پاس داشته است. از این روست که نام رضا به‌صورت تنها یا اضافه به نامی دیگر از نام‌های محبوب و پرتکرار ایرانیان در همه زمان‌ها بوده است. روزی در نخستین جشنواره امام رضا(ع) به صراحت گفتم، پرچم روی گنبد رضوی همان درفش جاودانی ایران است. چرا که در واقع حضرت رضا در دوران حیات خود الگویی از امام و پیشوا برای همه مسلمانان ارائه داد و ایرانیان که افتخار میزبانی ایشان را داشته‌اند بیشتر به این الگو توجه کرده‌اند. مورخان بیشتر بحث می‌کنند که هدف مأمون از ولایت عهدی ایشان چه بود؟ در حالی که سبب پذیرش ایشان در اوج قیام‌های علویان و اختلافات وسیع دو برادر (امین و مأمون) بر سر خلافت و توابع اختلافات آنها و تضعیف عباسیان وجه مهم‌تر ماجراست. اگر مأمون به هدف خود رسیده بود، می‌باید به ولایت عهدی ایشان ادامه می‌داد. امام رضا هدف خود را در تغییر مناسبات خلافت با مسلمانان جست‌وجو نمی‌کرد بلکه رویکرد ایشان به سمت طبقه علویان و عموم مسلمانان و مردم بود و آشکار و پنهان نشان داد که حتی اگر علوی‌ها بر سر کار باشند باید دید خلافت آنها با خلافت اموی و عباسی چه تفاوتی خواهد داشت. جز آنکه به‌جای مأمون یکی از منسوبان به خاندان علوی بر سر کار است. در حالی که از نظر حضرت رضا محتوای حکومت و پایه‌های اخلاقی نظام اهمیت تام و تمام داشت و بارها بر آن تأکید کرد. در روایتی از ایشان در کتاب عیون اخبارالرضا، ایشان به یک علوی تذکر دادند که فضایل مربوط به آل محمد(ص) شامل همه علوی‌ها نیست و باید تقوا داشته باشید. به‌هر حال در همان مدت ولایت عهدی نمونه‌هایی از یک حاکم اسلامی از نظر علم و عمل نشان دادند که نه با مأمون مطابق بود و نه با علویان مدعی خلافت. این تفاوت کاملاً به چشم ایرانیان می‌آمد. ایرانیان که در همین ری، حتی پس از شهادت حضرت، سکه‌های ایشان را دست به دست می‌کردند و گاهی از طریق همان دارالضرب حکومتی ری، سکه جدیدی به‌نام ایشان می‌زدند. به‌همین سبب است که از آن روزگار تا اکنون حضرت رضا شخصیت مقدس و محبوب همه طوایف باقی ماند و مایه قوام و دوام این سرزمین مینویی و این درفش جاودانی ایرانیان شده است.

تئاتر

مروری بر وضعیت «تلویزیون تئاتر ایران» از ایده تا اجرا، از اجرا تا امروز

فضایی نو برای اهالی تئاتر

محسن بوالحسنی
خبرنگار

بهمن‌ماه سال ۱۳۹۹ و همزمان با برگزاری جشنواره تئاتر فجر، تلویزیون تئاتر ایران با هدف «توجه به مستندنگاری»، «جلوگیری از نابودی گنجینه‌های هنری»، «ایجاد سازوکاری قانونی برای عرضه آثار در فضای مجازی»، «ضبط باکیفیت نمایش‌ها در حد استاندارد»، «برقراری امکان ارتباط هنرمندان با مخاطبان خود در ایران و همه فارسی‌زبانان دنیا» و «رونق اقتصادی تئاتر» کار خود را آغاز کرد و همان زمان هم سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در حاشیه بازدید از دبیرخانه سی‌ونهمین جشنواره تئاتر فجر درباره این پلتفرم گفته بود: «تلویزیون تئاتر ایران امکان ارتباط هنرمندان با مخاطبان خود در ایران و همه فارسی‌زبانان دنیا را فراهم می‌کند و می‌تواند برای تئاتر ایران رونق اقتصادی نیز به همراه داشته باشد.» حالا بعد از گذشت حدود شش ماه از آغاز به کار این پلتفرم مروری داشته باشیم به آن‌چه امروز در این پلتفرم قابل دسترسی و تماشاست و البته چالش‌هایی که بر سر راهش قرار دارد.

■ **فاز سوم، توقعات برآورده می‌شود**

رضا بصیرت مدیرعامل انجمن هنرهای نمایشی ایران در گفت‌وگو با «ایران» درباره فعالیت تلویزیون تئاتر ایران و عمر چندماهه‌اش می‌گوید: «اوایل بهمن ماه ۱۳۹۹، «تلویزیون تئاتر ایران» به‌منظور فراهم آوردن امکانی که در آن محصولات ویدئویی تئاتر عرضه شود راه‌اندازی شد و در مرحله اولیه کاری خود، ۲۶۰ محتوای ویدئویی مربوط به تئاتر، اعم از سیمنارهای علمی و پژوهشی، کارگاه‌های آموزشی، نشست‌های تخصصی و اختتامیه‌های مربوط به ادوار مختلف جشنواره تئاتر فجر، جشنواره نمایش‌های عروسکی تهران-مبارک، جشنواره نمایش‌های آیینی و سنتی و همین‌طور جشنواره تئاتر کودک و نوجوان را به رایگان در دسترس علاقه‌مندان به تئاتر قرار داد. محتواهایی که در این فاز از فعالیت تلویزیون تئاتر ایران عرضه شدند، محتواهایی بودند که دسترسی به آنها به‌طور عموم و فراگیر فراهم نبود و در بخش تلویزیونی مرکزهنرهای نمایشی نگهداری می‌شدند. تلویزیون تئاتر ایران در فاز دوم فعالیت خود در بهمن و اسفند ۱۳۹۹ دو جشنواره ملی تئاتر کشور یعنی سی‌ونهمین جشنواره تئاتر فجر و هجدهمین جشنواره نمایش عروسکی تهران-مبارک را پوشش داد. در این فاز از فعالیت تلویزیون تئاتر ایران، مطابق با نظر ستاد جشنواره‌های نامبرده، تعداد ۱۱۲ نمایش (۴۵ نمایش در جشنواره فجر و ۶۷ نمایش در جشنواره تهران-مبارک) در دسترس علاقه‌مندان به تئاتر در سراسر ایران قرار گرفت.»

بصیرت درباره فاز جدید تلویزیون تئاتر ایران هم می‌گوید: «این سامانه ویدئو درخواستی، در فاز سوم فعالیت خود در فروردین ۱۴۰۰ به مناسب سال نو، تعداد ۱۰ فیلم از آیین‌های نوروزی اقوام مختلف ایرانی را به طور رایگان در دسترس علاقه‌مندان به تئاتر قرار داد و در حال حاضر علاوه بر عرضه رایگان محتواهای آموزشی و پژوهشی تئاتر برای دانشجویان، پژوهشگران و فعالان هنر نمایش، به پخش فیلم تئاترهای تولید شده در سال‌های اخیر روی آورده است. این سامانه به منظور حمایت از تولیدکنندگان تئاتر، در این مرحله از فعالیت‌های خود به سراغ گروه‌ها و آثار برگزیده خارج از تهران که در پلتفرم‌های اینترنتی دیگر فرصت و امکان کافی برای عرضه ویدئوی آنها فراهم نیامده رفته است. به گفته رضا بصیرت مدیرعامل انجمن هنرهای نمایشی و صاحب امتیاز تلویزیون تئاتر ایران «این پلتفرم، تنها یک پلتفرم برای عرضه و پخش محصولات ویدئویی تئاتر است و این سامانه در حوزه تولید اختصاصی نمایش‌های ویدئویی برای عرضه در تلویزیون تئاتر ایران فعالیتی نخواهد داشت». او به این نکته هم اشاره می‌کند که «تلویزیون تئاتر ایران در نظر دارد فضایی فراهم آورد که در آن تمام محصولات تئاتر ایران اعم از نمایش‌های صحنه‌ای، میدانی، آیینی، عروسکی و... عرضه شوند و به این واسطه با فروش بلیت مربوط به ویدئوی این نمایش‌ها، فضایی نو جهت کسب و کار فعالان تئاتر فراهم آید. تلویزیون تئاتر ایران تا امروز با بیش از ۱۰۰ صاحب اثر (آثار صحنه‌ای، محیطی، عروسکی و...) برای پخش آثارشان در تلویزیون تئاتر ایران مذاکره کرده که از این تعداد ۴۸ اثر در مرحله عقد قرارداد، ۲۱ اثر در مرحله اخذ مجوز و ۵ اثر درحال پخش هستند. در روزهای آینده قرار است فیلم تئاترهای مختلف تولید شده در سال‌های اخیر جهت پخش در سامانه تلویزیون تئاتر ایران ارائه شوند.»

ایران تئاتر

■ **چالش مجوز پخش**

احسان حاجی‌پور که قرار بود نمایش «گزارش یک میهمانی» را در تلویزیون تئاتر ایران اکران آنلاین کند بعد از گذشت بیش از سه‌ماه از این کار منصرف شد و پخش آن را به پلتفرم‌های دیگر سپرده است. او درباره مسائل و مشکلاتی که بر سر راه پخش آثار در این پلتفرم وجود دارد می‌گوید: «پیش از هر چیز باید گفت نفس تأسیس و به وجود آمدن امکانات و پلتفرم‌هایی مانند تلویزیون اینترنتی در یک حوزه کاملاً تخصصی مانند تئاتر، اتفاق مبارکی است و تصورم این است که با یک نگاه مدیریتی درست و به‌منظور جذب و استفاده حداکثری از امکانات و ظرفیت‌های بالقوه فضای مجازی به‌سمت تأسیس این پلتفرم گام برداشته شده اما چند مسأله در این بین وجود دارد که تأسیس و مدیریت بر چنین فضاهایی را پیچیده می‌کند.» او در تشریح این پیچیدگی‌ها می‌گوید: «اینکه تلویزیون تئاتر ایران وابسته به انجمن هنرهای نمایشی یعنی بازوی اصلی اجرایی هنر تئاتر در کشور است و به خودی خود می‌تواند ما را در استفاده از ظرفیت‌های فراوان مالی و غیرمالی این مجموعه امیدوار کند. با این حال آنچه که در تفسیر دخالت دولت در تئاتر و حمایت دولتی در پیشبرد تئاتر وجود دارد دو دیدگاه مجزا و متفاوت است و به گمان من تلویزیون تئاتر ایران می‌توانست و می‌تواند نظریه حمایت از تئاتر را بخوبی دنبال و معنا کند.»

او معتقد است: «به‌نظر من رویکرد اداره کل هنرهای نمایشی در برخورد با این پلتفرم باید شفاف و روشن باشد. اینکه آیا این پلتفرم فضایی است برای آرشیو برنامه‌های این مجموعه؟ آیا قرار است محلی برای عرضه گونه‌های جدیدی از تئاتر با استفاده از ظرفیت‌های تصویری باشد؟ آیا قرار است به اقتصاد هنر کمک کند؟ آیا این پلتفرم به سوی برنامه‌سازی و تولید محتوای اختصاصی در حوزه تئاتر هم قدم بر می‌دارد؟ و یا همه این‌ها... پاسخ به این سؤالات می‌تواند چشم‌انداز درست‌تری از فعالیت‌های این پلتفرم ارائه کند.» حاجی‌پور به مشکل صدور مجوز پخش و مسائل اداری آن نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: «مسأله اصلی‌تر و اساسی‌تر در مورد تلویزیون تئاتر ایران را باید در جای دیگری جست‌وجو کرد و آن هم یک حفره عجیب قانونی است که دوستان هنرمندم و منتقدین وضعیت این پلتفرم به آن توجه ندارند. من منکر تمام برنامه‌هایی که می‌توان برای مدیریت این پلتفرم ارائه داد و چه بسا دوستان هم ارائه داده‌اند نمی‌شوم اما می‌خواهم توجه را به یک حفره اساسی قانونی جلب کنم و آن بلاتکلیفی اخذ مجوز پخش اثر نمایشی در فضای مجازی بین ادارات تابعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. بر اساس قوانین موجود این شورای ارزشیابی سازمان سینمایی است که اجازه پخش یک اثر نمایشی در فضای مجازی را صادر می‌کند نه مجوزهای صادر شده از سوی اداره کل هنرهای نمایشی. در صورتی که هنرمند برای تولید یک اثر جدید در گونه فیلم تئاتر یا تله تئاتر و یا حتی ارائه فیلم اجرای گذشته خود باید مناسبات معمول مانند اخذ مجوز متن و بازبینی و رعایت موارد اصلاحیه را از کانال شورای نظارت و ارزشیابی اداره کل هنرهای نمایشی بگذراند و این حفره بزرگ قانونی تمام فعالیت‌های اداره کل نمایشی را زیر سؤال می‌برد و عملاً این فرایند بررسی اثر را بی‌تأثیر می‌کند.»

تلویزیون

«دودکش ۲» با یک هفته وقفه جایگزین «زیرخاکی ۲» می‌شود

گروه فرهنگی/ سریال «زیرخاکی ۲» به کارگردانی جلیل سامان شنبه ۲۹ خردادماه به پایان رسید و از هفته آینده قرار است «دودکش ۲» جایگزین این سریال شود. آنونس این سریال تلویزیونی حدود یک هفته‌ای است که از شبکه یک سیما پخش می‌شود اما پخش این سریال با حدود یک هفته وقفه به شنبه پنجم تیرماه موکول شده است. «دودکش ۲» را برزو نیک‌نژاد کارگردانی کرده و تهیه کنندگی آن را زینب تقوایی برعهده داشته است. تصویربرداری این سریال از نیمه اسفندماه سال گذشته آغاز شد و اواسط اردیبهشت ماه به‌دلیل ابتلا کارگردان و امیرحسین رستمی یکی از بازیگران با وقفه مواجه شد. بر همین اساس تصویربرداری سریال همچنان ادامه دارد. هومن برق نورد، بهنام تشکر، سیما تیرانداز و نگار عابدی دیگر بازیگرانی هستند که در این سریال ایفای نقش می‌کنند. در خلاصه داستان سریال آمده است: «خانواده فیروز مشتاق که بی‌قیف وقپی به سفری رفته‌اند، در راه بازگشت به تهران با دختری همسفر می‌شوند که از نظر بهروز، «نیمه گمشده» قلمداد می‌شود و به ضرس قاطع، شروعی برای فرو رفتن خانواده در آمپاس است! بماند که با آنچه از نصرت و شرایط جدیدش مشهود به نظر می‌رسد، بستر قمپزش گسترده‌تر از قبل شده است و با عقبه‌ای که از آنان سراغ داریم، ماجراهایی آغاز می‌شوند که بی‌هیچ شائبه‌ای در زندگی همه و بویژه کسانی که پا به قالیشویی می‌گذارند، تأثیرگذار هستند!». نخستین فصل این سریال که به کارگردانی محمدحسین لطیفی در ماه رمضان سال ۱۳۹۲ روی آنتن شبکه یک رفت این روزها از شبکه تماشا در حال پخش است. قرار است فصل دوم این سریال نیز بلافاصله از آنتن این شبکه پخش شود.

دودکش ۲

زیرخاکی ۲

سریال «زیرخاکی ۲» اگر چه به میزان فصل یک در جلب رضایت مخاطبان توفیق نداشت اما با توجه به پایان‌بندی این فصل به نظر می‌رسد سازندگان آن تصمیم به ادامه سریال‌سازی دارند. آن طور که ایسنا گزارش داده، سکانس پایانی سریال «زیر خاکی ۲» با اسیر شدن پژمان جمشیدی (فریبرز باغبیشه) و هومن برق نورد توسط نیروهای بعثی عراق همراه بود و می‌توان پیش‌بینی کرد این سریال در فصل سوم داستان‌های فریبرز باغبیشه در اردوگاه اسرای جنگی و اشتباه گرفتن او با یکی از فرماندهان ارشد را دنبال کند. ژاله صامتی، نادر فلاح، گیتی قاسمی، فروغ قجابگلی، ستاره پسیانی، هومن برق‌نورد و نسرین نصرتی دیگر بازیگرانی بودند که در «زیر خاکی ۲» حضور داشتند.